

THERAPIA NOVA

MIESIĘCZNIK NAUKOWY POŚWIĘCONY LECZNICTWU

Prenumerata roczna Zł. 10.—

Numer pojedynczy Zł. 1.50

Digipuratum (Knoll)

**Dobrze znoszony
preparat naparstnicy**

Ampułki: opak. oryg. po 6 szt. Zł. 4.95

opak. oryg. po 3 szt. Zł. 2.75

Liquidum: opak. oryg. po 10 g Zł. 3.70

Tabletki: opak. oryg. po 12 szt. Zł. 3.20

1 ccm. Digipuratum liquidum lub 1 ampulka wzgl. 1 tabletkę jest równoważnikiem 0,1 g Fol. digit. ttrata, użytych w postaci 10% - go naparu.

Cardiazol (Knoll)

**Środek pobudzający
krążenie i oddychanie**

przy **zapaściach,
niedomogach serca,
zaburzeniach w krążeniu,
chorobach zakaźnych,
zatruciach.**

Ampułki: opak. oryg. po 6 szt. Zł. 6.—

opak. oryg. po 3 szt. Zł. 3.10

Liquidum: opak. oryg. po 10 g Zł. 5.30

Tabletki: opak. oryg. po 10 szt. Zł. 4.50

Podskórnice, dożylnie lub doserco-
wo, dla dorosłych stosownie do po-
trzeby 1 ampulka ewent. w odstępach
1/2-1 godzinnych. Doustnie 3-4 razy
dziennie po 20 kropeł lub 1 tabletkę
w razie potrzeby co 2—3 godziny.

Knoll A.-G.
Ludwigshafen a. Rh.

Literatura oraz próby bezpłatnie przez

Dom Handlowy R. Arcichowski, Warszawa, Galerja Luxemburga 61/63. Tel. 613-21.

Doskonale leczy miażdżycę
i usuwa jej przejawy.

SKLEROLSYROP

D-RA VLAD. MLADEJOWSKY'EGO

PROF. UNIW. W PRADZE CZESKIEJ

(Rozczyn krzemianu sodu w extr. droserae
przygotowany pod postacią smacznego syropu).

Jest pomocny
w schorzeniach dróg oddechowych
spowodowanych miażdżycą.

Może być stosowany wszędzie tam,
gdzie jest wskazane leczenie jodem.

ORYGINALNY

SKLEROLSYROP

Prof. D-ra VLAD. MLADEJOWSKY'EGO

JEST DO NABYCIA WE WSZYSTKICH APTEKACH

PRÓBY I LITERATURĘ WYSYŁA NA ŻĄDANIE WPP. LEKARZY FIRMA

JÓZEF BRESZEL i S-KA

WARSZAWA

SPÓŁKA KOMANDYTOWA.

Ś-to Krzyska 35

FLUOROSAN

KROGULECKI

PREPARAT KRZEMOWO-LECYTYNOWO-DROŹDŹOWY
POD POSTACIĄ TABLETEK DRAŻOWANYCH.

Rej. Dep. V. Min. Spraw Wewn. Nr. 1471.

STOSUJE SIĘ

W: UPŁAWACH BIAŁYCH
NIEDOKRWISTOŚCI
ZABURZENIACH SFERY
PŁCIOWEJ U KOBIET

„FLUOROSAN” — Krogulecki
USUWA UPŁAWY PRZEZ
ZADZIAŁANIE NA SAMĄ PRZY-
CZYNĘ TYCHŹE.

„FLUOROSAN” — Krogulecki
WZMAGA OGÓLNĄ ODPORNOŚĆ
O R G A N I Z M U.

LITERATURĘ I PRÓBY WYSYŁA W. P. P. LEKARZOM
DZIAŁ NAUKOWY

FABRYKI CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNEJ

Bolesław KROGULECKI

WARSZAWA, ul. Ogrodowa 59-a (dom własny).

Theophylamin

(Teofylina-aetylenodwuamina)

WYROBU KRAJOWEGO
ŚRODEK

MOCZOPĘDNY I NASERCOWY

WSKAZANIA: OBRZĘKI POCHODZENIA SERCOWEGO
i NERKOWEGO, DUSZNICA BÓLESNA, DYCHAWICA SERCOWA.

ENDOCARDITIS

MYOCARDITIS

LITERATURĘ WYSYŁA W. P. P. LEKARZOM:

LABORATORJUM CHEMICZNO - FARMACEUTYCZNE

J. BOROWSKI

WARSZAWA, ULICA POZNAŃSKA Nr. 11.

W. Panom lekarzom wysyła na żądanie literaturę ewentualnie próby
Laboratorjum Dr. M. LEPRINCE'a w Paryżu

LUB
ODDZIAŁ DLA POLSKI:

==== Mokotowska 57 m. 6, w Warszawie. ====

MINERALNA NATURALNA
Woda **EMS** i **SÓL EMS**

znane od wieków jako środki lecznicze o światowej sławie, posiadające ponadto własności zapobiegawcze przeciwko:

**Katarowi, astmie, kaszlowi,
chrypce, grypie i jej skutkom,
chorobie cukrowej i złej
przemianie materji.**

Zwracajcie jednakże baczną uwagę
na markę ochronną „EMS”.

Żądajcie naturalnej Emskiej wody i soli Emskiej.
Sprzedaż we wszystkich aptekach i drogerjach.
Omijajcie sztuczne wyroby.

JODON

W KROPLACH

specjalnie przyrządzony w laboratorjach **M-CE ROBIN w Paryżu**

stosowany przy:

**SKLEROZIE ŻYŁ,
ARTRETYZMIE,
== ASTMIE, ==**

**ROZEDMIE PŁUC,
REUMATYZMIE,
== PODAGRZE. ==**

Wyłączne przedstawicielstwo na Rzeczpospolitą Polską

Spółka Akcyjna WŁADYSŁAW HOFFMAN i S-ka

Przemysł i Handel Apteczny ■ Warszawa, ulica Łeszno Nr. 17

TELEFONY: 621-14, 622-56, 694-21, 637-86.

Na żądanie wysyłamy WPP. Lekarzom próbne flakony.

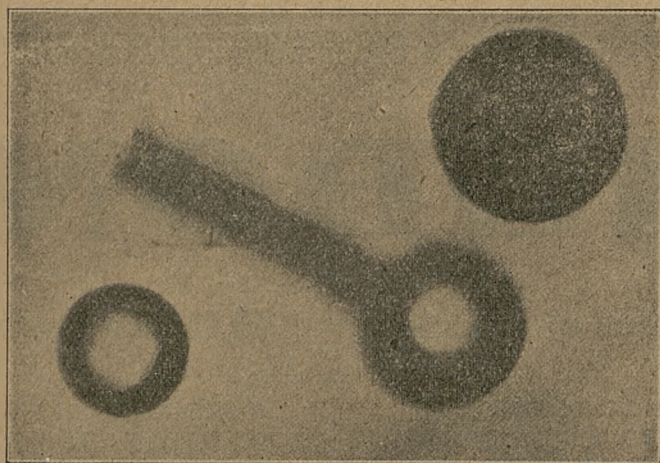
OKŁADY RADOWE „RADIUMCHEMA” są to jedyne, autoryzowane przez państwowe zakłady w Jachimowie (St.Joachimsthal), preparaty promieniotwórcze stosowane jako **suche** okłady.

OKŁADY RADOWE „RADIUMCHEMA” zawierają element radu, posiadają stałą aktywność równomiernie rozmieszczoną na całej powierzchni okładu i gwarantują równomierne działanie.

OKŁADY RADOWE „RADIUMCHEMA” aktywują tkankę, przyspieszają w niej przemianę materji, wzmagają przepływ krwi i dopływ limfy, działają kojąco na zakończenia nerwowe, przeciwdziałają procesom zapalnym.

OKŁADY RADOWE „RADIUMCHEMA” podlegają stałej kontroli właściwych państwowych instytutów radiologicznych. **Każdy sam może sprawdzić zawartość radu w okładach radowych.** Wystarczy umieścić drobne metalowe przedmioty pomiędzy okładem radowym i kliszą fotograficzną, owiniętą w czarny nieprzezroczysty papier. Po 12 godzinach powstają na kliszy sylwetki przedmiotów metalowych, tak jak to widać na umieszczonym obok rysunku.

Ceny okładów wynoszą zależnie od zawartości radu:
Zł. 100.— za okład typu A z zawart. radu 0,0315 mg.
„ 175.— „ „ „ B „ „ „ 0,063 „
„ 260.— „ „ „ C „ „ „ 0,100 „

Okłady radowe „RADIUMCHEMA” stosuje każdy lekarz. Bezpłatnych informacji i obszerną literaturę wysyła bezpłatnie

„Radiumchema”

Jener. Przed. na Polskę i w. m. Gdańsk
w **Warszawie ul. Śniadeckich 22**

Telefon 8.83-11.

Balsam Thiocolan

i

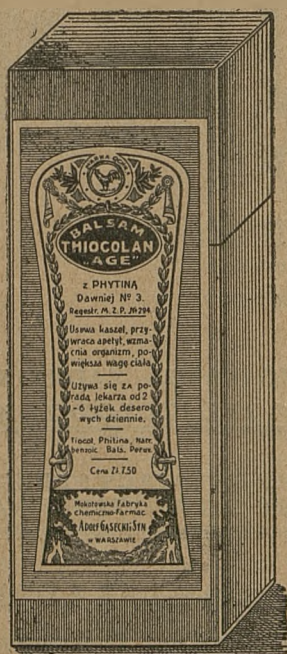
Balsam Thiocolan

c. phitino

są stosowane przez powagi lekarskie całego kraju
W CIERPIENIACH DRÓG ODDECHOWYCH

Jesteśmy w posiadaniu kilkuset orzeczeń PP. Lekarzy
 podkreślających dodatnie działanie tych środków

**CO JEST NAJLEPSZYM ŚWIADECTWEM ICH WARTOŚCI
 LECZNICZEJ**

UŻYCIE: 3 do 4 razy dziennie łyżeczkę deserową, dzieciom stosunkowo mniej

Dla PP. Lekarzy próby i literatura bezpłatnie.

Gruźlica, grypa, bronchit, rozedma płuc, przewlekły kaszel, dychawica, wszelkiego rodzaju nieżyty płuc i t. p.

**MOKOTOWSKA FABRYKA
 CHEMICZNO - FARMACEUTYCZNA**

Adolf Gąsecki i S-owie

**W WARSZAWIE
 KANTOR UL. LESZNO Nr. 41**

Woda naturalna mineralna
Kissinger Rakoczy

przeciwko nieżytom żołądka,
jelit i otłuszczeniu, leczy cho-
roby złej przemiany materji

SPRZEDAŻ WE WSZYSTKICH
APTEKACH I DROGERJACH

ŻĄDAJCIE PRAWDZIWEJ NATURALNEJ WODY
KISSINGER RAKOCZY I OMIJAJCIE SZTUCZNE WODY

MITIN PURUM

D-ra JESSNERA

TRWAŁA PODSTAWA MAŚCI

bezwzględnie obojętna niedrażniąca.

Stosowana przez dermatologów

OD 30-tu LAT

**NIE POZOSTAWIA ŻADNYCH
OSADÓW TŁUSZCZOWYCH.**

**ZUPEŁNIE NIESZKODLIWY ŚRODEK ZMIĘKCZAJĄCY i PRZE-
CIWDZIAŁAJĄCY ŁUSZCZENIU SKÓRY i TWORZENIU NA
NIEJ STRUPÓW.**

Literaturę i próby wysyła W. P. P. Lekarzom Przedstawicielstwo na Polskę i W. M. Gdańsk:
HURT. SKŁAD APTECZNY S. M. GOLDBERG WARSZAWA, RYMARSKA 6.

BISMUTHOIDOL

Roztwór wodny bizmutu
kolloidalnego specjalnie
przyrządzony w laborator-
jach M-ce Robin w Paryżu.

STOSOWANY WE WSZYSTKICH OKRESACH PRZYMIOTU.

Zastrzyki podskórne, do mięśni lub dożylnie.

Wchłania się niezwłocznie.

Łatwy do wstrzykiwania i zupełnie bezbolesny

1 ampulka 2 ccm. co 2 lub 3 dni.

Wyłączne przedstawicielstwo na Rzeczpospolitą Polską:

Spółka Akcyjna **Władysław Hoffman i S-ka**

PRZEMYSŁ I HANDEL APTECZNY

Warszawa, ulica Łeszno Nr. 17. Telefony: 621-14, 622-56, 694-21, 637-86.

Na żądanie wysyłamy literaturę i próbne pudełka WPP. Lekarzom

NATURALNA WODA MINERALNA

KROŚCIENKO

ZDRÓJ STEFANA

NAJZASOBNIEJSZA W SKŁADNIKI STAŁE,
PRZEDEWŚYŃSTKIEM W CHŁOREK SODU,
DWUWĘGLAN SODU i DWUWĘGLAN WAPNIA.

NIEZRÓWNAJ WARTOŚCI LECZNICZEJ

Używa się jej z nader dobrym skutkiem przy wszel-
kiego rodzaju ostrych i przewlekłych **chorobach**
płuc, oskrzeli, tchawicy, gardła i krtani.

Służy do zwalczania skazy moczanowej i kamicy wątrobowej.

Nadto jest znakomitym napojem djetetycznym, działającym
zapobiegawczo przy obecnym sposobie odżywiania się.

Liczne uznania i najwyższe odznaczenia stwier-
dzają niezbicie jej wysoką wartość leczniczą.

PP. Lekarze otrzymują na
żądanie wodę Krościenko
do wypróbowania
b e z p ł a t n i e.

**Zarząd Źródeł Mineralnych
Krościenko nad Dunajcem.**

NATURALNA MINERALNA
WĘGIERSKA WODA GORZKA

APE NTA

Pewny i łagodny środek przeczyszczający. Bardzo skuteczna przeciw obstrukcji. Dla osób skłonnych do udarów krwi oraz podagry. Przeciw hemoroidom i przy bólach wątroby. Podczas ciąży i wielu chorób kobiecych. Przy otłuszczeniu różnych narządów. Przeciw złym skutkom nieumiarkowanego jedzenia i picia.

Sprzedaż we wszystkich aptekach i drogerjach.

Hemoroidol-Rawski

W POSTACI KROPEL I CZOPKÓW

LECZY

HEMOROIDY I ŻYLAKI

Naturalna mineralna woda

VITTEL Grande Source

DOSKONAŁE DZIAŁA:

W CIERPIENIACH ARTRETYCZNYCH,
DNIE, KAMICY NERKOWEJ I ZAPALE-
NIU MIEDNICZEK NERKOWYCH.

VITTEL Source Hépar

POBUDZA CZYNNOSCI WĄTROBY
WOBEĆ CZEGO DOSKONAŁE DZIAŁA:
W KAMICY ŻÓLCIOWEJ, ZAKAŻENIU
DRÓG ŻÓLCIOWYCH I NIEDOMODZE
ŻÓLCIOWEJ.

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH APTEKACH I DROGERJACH.

Uricedin

STROSCHEIN

Najskuteczniejszy środek w leczeniu skazy moczanowej i jej następstw.

Opakowanie: granulki musujące po 50 i 100 gr.

Wskazania: Przewlekła i dziedziczna dna, rwa kulszowa (ischias), kolka nerkowa, miażdżyca tętnic, zapalenie nerek, kamica nerkowa, kamica pęcherzowa, piasek, zaburzenia krwioobiegu, zaburzenia w trawieniu i wydzielnicze, nerwobóle, angina pectoris.

Piśmiennictwo i próby przesyła bezpłatnie skład główny na Polskę:
„PROTON” Warszawa, ul. Ś-go Stanisława 9/11.

Kreozal

„EGE”

w postaci proszku

(skład chemiczny: Methylendikreozot,
Calc. et Natr. glycerinophosph., Extr.
Colae sacch. spec.).

W S K A Z A N I A:

CHOROBY PŁUCNE GRUŹLICA

OSTRE I PRZEWLEKŁE
NIEŻYTY OSKRZELI

PRZYSPIESZA ZABLIŹNIANIE OWRZODZEŃ GRUŹLICZYCH.

UŁATWIA ZWAPNIANIE
POLEPSZA SAMOPOCZUCIE
ZWIĘKSZA WAGĘ CIAŁA

POZBAWIONY UBOCZNYCH
DZIAŁAŃ KREOZOTU!

Hydropiperol

„EGE”

W S K A Z A N I A:

KRWAWIENIA MACICZNE, PORONIENIA, ZBYT
OBFITE I BOLESNE MIESIĄCZKOWANIA.
KRWOTOKI PŁUCNE, ORAZ KRWAWIENIA ZE
WSZELKICH INNYCH NARZĄDÓW.

UŻYCIE: 3 — 4 razy dziennie po 30 — 40 kropeł.

LITERATURĘ I PRÓBY WYSYŁA WPP. LEKARZOM:
DZIAŁ NAUKOWY FABRYKI CHEMICZNEJ

„EGE” B. Soborski i S-ka Sp. z o. o.

WARSZAWA, ULICA BURAKOWSKA Nr. 15.

THERAPIA NOVA

MIESIĘCZNIK NAUKOWY POŚWIĘCONY LECZNICTWU

Podał Dr. Med. Alfred Galewski (Warszawa).

SCHORZENIA REUMATYCZNE I TAK ZWANE FORMY ZWYRODNIENIOWE REUMATYCZNE, A PRZEMIANA MATERJI.

Klinika i patologia winna odróżniać dwie formy reumatyzmu; jedna, w której na pierwszy plan wysuwają się przedewszystkiem zmiany zapalne. a druga, rozpoczynająca się zmianami zwyrodnieniowymi w parenchymie, które wkońcu mogą wywołać wtórne zmiany zapalne w stawach.

Przykładem tych schorzeń są zwyrodnienia chrząstek stawowych, które, impregnując się produktami przemiany materji jak kwasem moczowym (dna), homogentyzynowym (ochronosis) i nawet szczawiovym, które to kwasy w ustroju ludzkim się nie spalają*) i powodują w następstwie zmiany zapalne w stawach.

Oczywiście, proces zapalny odbywa się w błonach maziowych, a nie w chrząstkach, bo one nie zawierają naczyń.

Ponieważ cała ta sprawa zwyrodnieniowa pociąga za sobą i zmiany w nerwach, nic też dziwnego, że ogromnie bogaty staje się obraz kliniczny tych schorzeń w postaci rozmaitego rodzaju neuralgji i kausalgji, myalgji, artralgji, ostalgji, polyalgji naczyńniowych (Hochdruckrheumatismus niemieckich autorów) i polyalgji wskutek zaburzeń w gruczołach dokrewnych, alergicznych i psychogennych (Bing).

Pomijając całą etjologję egzogenną bakteryjno-toksyczną i alergiczno-anafilaktyczną, mało jeszcze dziś znaną, endogenną jak zaburzenia przemiany materji, wspomnę tylko pobieżnie o chorobie Dercuma, w której spotykają się często dolegliwości reumatyczne, zaburzenia gruczołów wkrewnych, które niżej szczegółowiej omówię, jak również ostatnio wysuwane hipotezy co do awitaminozy; nie należy zapominać o konstytucji

*) P. Oxalemia i oxalurja A. Galewski. Wiedza lekarska, rok 1927, lipiec.

osobniczej; mianowicie w klinice spotykają się często typy dnawe, otyłe, cukrowe, osobnicy ze skłonnością do kamieni żółciowych, moczowych, przedwczesnej miażdżycy tętnic, osobnicy, cierpiący na neuralgje, migreny, dychawicę oskrzelową, wypryski egzematyczne, którzy jednocześnie cierpią i na dolegliwości reumatyczne.

Lanceraux i Bazin mówią o skazie neuroartretycznej. Reumatyzm zajmuje przedewszystkiem tkankę mezenchymalną, niekiedy mezodermalną, rzadko ektodermę, a nigdy entodermę; często więc ulega schorzeniu wsierdziej, osierdziej u dzieci 15%, a u dorosłych około 4%, rzadziej opłucna, najrzadziej otrzewna; pozatem chrząstki stawowe, błony maziowe, torebki stawowe, mięsień sercowy 60—80%, żyły (phlebitis rheumatica Vaquez), mięśnie poprzecznie prążkowane, tęczęwka i skóra w postaci erythema nodosum, erythema exudativum multiforme, purpura lub peliosis rheumatica.

Określonym zupełnie zespołem objawów chorobowych jest artropatia psoriatica albo arthritis psoriatica (Nobl i Remenowski), choroba spotyka się częściej u mężczyzn niż u kobiet o nieznaney etiologii; choroba zajmuje jednocześnie i skórę i stawy, a niekiedy najprzód skórę, a potem stawy.

Ciekawie dosyć przedstawia się stosunek schorzeń reumatycznych do przemiany materji.

Obraz krwi przedstawia się rozmaicie, ilość leukocytów albo jest prawidłowa, albo nieco wzmożona, spostrzeżenia wykazują często przesunięcie neutrofilów w lewo w sensie Arnetha, niekiedy jest leukocytoza neutrofilna, eozynofilja o ile istnieje, to przemawia za ostrą sprawą reumatyczną, a nie za sepsą.

W przewlekłych bardzo reumatyzmach może powstać niewielkiego stopnia niedokrwistość, ilość leukocytów prawidłowa, lub nieco podniesiona, limfocytoza i monocytoza, Neegard badał w przypadkach reumatyzmu opadanie krwinek czerwonych, według niego jest przyspieszone.

Ralph i Pemberton znaleźli w większości wypadków pewne obniżenie podstawowej przemiany materji, tolerancja na cukier obniża się.

Meyer-Bisch i Kühn znaleźli zwiększone wydalanie węgla i zaburzenia oksydacyjne, stosunek węgla do azotu w moczu zwiększa się.

W moczu w gorączce biało, w nerkach bywa rozlane lub cząstkowe zapalenie kłębków nerkowych.

Stosunek do gruczołów dokrewnych:

Tarczycza.

Nadczynność tarczycy może dawać polyalgje reumatyczne, bóle głowy, rozmaitego rodzaju neuralgje wskutek zatrucia tyroksyną.

Sergent opisuje nadczynność tarczycy w przebiegu ostrego reumatyzmu stawowego, według niego prognoza w tych przypadkach jest

lepsza, autor nawet kombinuje leczenie salicyłem z małemi dawkami tyrojodyny, która wzmaga czynność komórkową.

Podawanie tyrojodyny można stosować w tych wypadkach, gdy jeszcze niema bujania tkanko-łącznowego w stawach, w przeciwnym bowiem razie żadne środki, przyspieszające przemianę materji, ani fibrolizujące nie działają.

Leopold Lewi mówi o przewlekłym reumatyzmie tyreogennym (rheumatismus thyrogenes), powstający wskutek niedomogi tarczycy; jest to choroba Becha, którą opisał Chasanow.

Deutsch i Curschmann opisują przypadki choroby Basedowa, w których zajęte były stawy (polyarthritus chronica thyreotoxica).

Również i niedomoga tarczycy jest niejednokrotnie przyczyną objawów reumatycznych, gdyż daje bóle w kończynach, stawach, mięśniach i nerkach.

Niedomoga gruczołów przytarczycznych z wyraźną tężyczką lub bez niej daje parestezje, uczucia ciągnięcia i napięcia w kończynach.

2) Przysadka.

W schorzeniach przysadki jak w akromegalji, chorzy często skarżą się na bóle reumatyczne w kościach, stawach, mięśniach, którym towarzyszą akroparestezje, niekiedy nawet puchną stawy.

LECZENIE KAKODYLEM

(ARSZENIK ORGANICZNY)

DR. M. LEPRINCE'a W PARYŻU

Wskazania: Wszelkie skażenia krwi, zboczenia w odżywianiu, choroby skórne, osłabienia na tle malarycznym.

ARSYCODILE.

(Kakodylat sodu czysty) do wstrzykiwań podskórnych.

Ampułki po 0,05 gr.

jedna iniekcja dziennie.

Przyspiesza odżywianie organizmu,

pobudza łaknienie.

NÉO-ARSYCODILE.

(Metylarsenat dwusodowy). Lek wewnętrzny i podskórny.

Pigułki po 0,01 gr. 4 do 5 razy dziennie,

Ampułki po 0,05 gr. jedna iniekcja dziennie.

Jedyny środek przy zimnicy powodującej Dyscrazję, Dystrofię i Cacheksję.

Sprzedaż we wszystkich aptekach za receptami lekarzy.

Panom Lekarzom wysyła na żądanie literaturę ewentualnie próby Laboratorium Dr. M. LEPRINCE'a w Paryżu

LUB

ODDZIAŁ DLA POLSKI:

Mokotowska 57 m. 6, w Warszawie.

W dystrophia adipos-ogenitalis Fröhlicha i w guzach przysadki bywają polyalgje reumatyczne, parezy, zaniki odruchów, zaniki mięśniowe, kości, zrzesotnienie kości (osteoporosis), co wkońcu prowadzi do kypskoliozy.

3) Nadnercze.

W chorobie Addisona chorzy często skarżą się na bóle reumatyczne i neuralgiczne.

4) Jajniki.

Podczas przekwitania przy wypadnięciu funkcji jajników, zdarzają się polyalgje reumatyczne. Munge wspomina o arthropatia ovaripriva“.

Formy zwyrodnieniowe reumatyzmu:

I. Arthrosis deformans.

Do tej grupy należą przedewszystkiem jednostki chorobowe, polegające na zaniku chrząstek i więzadeł, na rozroście wyrosli kostnych (osteophyton) i proliferacji błon maziowych (lipoma arborescens); wszystko to prowadzi do zeszywnienia i zdeformowania stawu arthrosis deformans). Klinicznie cechuje deformację stawów, rozrost powierzchni stawowych, bezbolesność i łatwa łamliwość kości, choroba dotyka większe stawy.

Szybkość opadania krwinek w odróżnieniu od schorzeń czysto reumatycznych nie jest przyśpieszona, tylko charakterystyczny jest wysoki poziom wapnia we krwi (Marks), którego brak w schorzeniach reumatycznych.

Etjologia powyższych schorzeń nie jest znana, niektórzy widzą źródło choroby w gruczolach dokrewnych (arthropatia deformans endocrina Zimmer).

W literaturze wspominają autorzy o izolowanych wyrosłach kostnych Heberdena, spotykających się często u kobiet po 40-ym roku życia na dystalnych stawach palców, którą to sprawę łączą z nieomogą gruczolów płciowych.

II. Aseptyczne martwice nasad kości.

Do tej grupy schorzeń należy choroba Perthes'a, spotykająca się w młodym wieku, polega na zaniku kości w nasadach; kości udowe wybitnie zmienione, nasady wykazują rozrzedzenie (epiphiseolysis), szyja kości udowej krótka, częste złamania metafizy, bolesność kości.

Jeśli sprawa chorobowa dotyczy kęści śródstopia, to powstaje obraz chorobowy Köhlera, jeśli kości goleniowej—choroba Schlattera, podobne sprawy opisywał Köhler w kości łódkowatej a Kleinböck w os. lunatum. Choroba jest wrodzona, całe rodziny zapadają na tę chorobę.

III. *Arthropatia hemofilica.*

Choroba spotyka się w krwawiączce, kiedy to wskutek czynników traumatycznych dochodzi z łatwością do wylewów krwawych w stawach, które, trudno się wchłaniając, wywołują aseptyczne zmiany zapalne w chrząstkach stawowych, błonach maziowych, które stają się ciemnymi od barwika krwi (Freund). Stawy chronicznie zdeformowane u młodych ludzi winny prowadzić myśl lekarską w kierunku krwawiączki.

IV. *Arthritis urica.*

V. *Osteoarthritis ochronotica*, które dość często spotyka się w alkaptonurji. W tejże jednostce chorobowej, podobnie jak w poprzedniej, powstaje mnóstwo niespalonych produktów przemiany materji, zwłaszcza białkowej jak kwas homogentyzynowy i hydrochinooctowy, także znajdują się w moczu i odkładają się w chrząstkach i więzadłach stawowych, barwiąc tak chrząstki jak i mocz na ciemno. Sprawa w stawach prowadzi do martwicy i zdeformowania stawu (*arthrosis deformans*); jest to zupełna analogja do dny, tam odkłada się kwas moczowy, a tu homogentyzynowy, w przeciwieństwie do dny *ochronosis* zajmuje większe stawy, a zwłaszcza międzykręgowce.

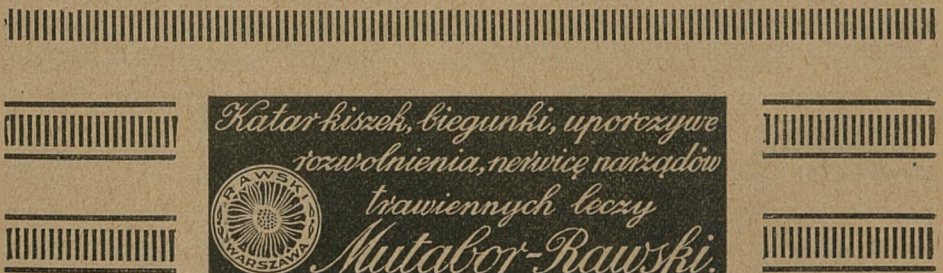
VI. *Calcinosis universalis.*

Jest to jednostka chorobowa, w której wapń odkłada się w nadmiernej ilości w chrząstkach stawowych i więzadłach, nie jest to wywołane zaburzeniem całkowitej przemiany wapniowej (poziom wapnia we krwi prawidłowy), a zaburzeniem lokalnym (Umber).

VII. *Choroba Albers-Schönberga* polega na marmurkowatości kości, która przeistacza się w jednolitą masę, dochodzi do zaniku szpiku kostnego.

Do specjalnych form przewlekłych spraw stawowych zalicza się jednostka chorobowa *spondylarthritis ankylopoetica*, *spondylitis rhizomelica*, choroba Bechterewa i Marie Strümpell.

Choroba atakuje mężczyzn od 3 — 5-go dziesiątka lat, wywołuje przewlekłe zapalenie stawów międzykręgowych i zeszywnienie ich, za-

*Katar kiszek, biegunki, uporczywe
rozwołnienia, nerwice narządów
trawiennych leczy
Mutabor-Rawski.*

palenie zajmuje stawy żebrowo-kregowe, wszystkie więzadła i chrząstki ulegają skostnieniu i zwapnieniu. Sprawa ta prowadzi do zeszywnienia kręgosłupa i niekiedy kończyn, towarzyszą temu bóle, parestezje, kontraktury i wreszcie zaniki mięśniowe.

Typ Bechterewa zajmuje przeważnie ogonową część kręgosłupa, często bywa kyfoza i bóle, zostawia wolne wielkie stawy. Typ zaś Marie Strümpella zajmuje dogłową część kręgosłupa, bez kyfozy i bez objawów ze strony nerwów, zajmuje również i stawy kończyn. W klinice spotkać można kombinacje tych dwóch typów.

W roku 1897 lekarz dziecinny Still opisał ciekawy zespół chorobowy, dotyczący zajęcia postępującego stawów z uogólnionym zajęciem gruczołów chłonnych i śledziony. Opisywali ją przedtem Chauffard i Ramon. Pollitzer przypuszczał w tych przypadkach gruźlicę.

Do tejże grupy zaliczają się schorzenia, które zajmują torebki stawowe wraz ze stawami lub bez nich, jako pochodne reumatyzmu. Znaną jest choroba Duplaya, albo jak ją niektórzy nazywają periarthritis humeroscapularis. De Quervain opisuje znów tendowaginitis stenosans, umiejscowiony na processus styloideus radii.

W stawie łopatkowym mogą ulec schorzeniu 3 torebki stawowe, bursa subdeltoidea, leżąca pod musculus deltoideus; bursa subacromialis, leżąca pod acromion i subscapularis lub subcoracoidea, leżąca pod processus coracoideus; etjologicznie zapalenie torebek może wywołać kiła, gruźlica, rzeżączka, infekcje migdałkowe, zębowa i reumatyczna.

Niekiedy zdarzają się procesy reumatyczne bardzo długotrwałe, Kienböck np. opisuje przypadek u jednej kobiety, która cierpiała na powyższe schorzenie 45 lat. była zupełnie sztywna, zachorowała w 14-tym roku życia, co spowodowało u niej zahamowanie wzrostu, gdyż w 59-ym roku życia wzrost jej wynosił 115 cm., nazywa to schorzenie autor Pseudo-achondroplazja polyarthritica, gdzie doszło do zaniku więzadeł i chrząstek stawowych, do ich zeszywnienia i zmian wstecznych.

Od tej jednostki należy odróżnić achondroplazję prawdziwą, która cechuje się mikromelją, nieprawidłowym tworzeniem się jąder nasadowych, rozszerzonymi końcami trzonów, małymi i zgrubiałymi, zniekształceniem miednicy i żeber, zgrubieniami okostnowemi w miejscach przyczepu mięśni, skróceniem podstawy czaszki z powodu przedwczesnego zrośnięcia ossis tribasilaris, zwężeniem otworu potylicznego i t. d.

Parrot po raz pierwszy w 1875 roku opisał przypadek achondroplazji. Przyczyna tego cierpienia nie jest wyjaśniona, niektórzy widzą źródło powstania achondroplazji w nieprawidłowym rozwoju śródchrząstkowym kości w życiu embrjonalnym, rezultatem czego ma być zahamowanie wzrostu kości w kierunku podłużnym, a nadmierny wzrost w kierunku

poprzecznym. Chorobę tę autorzy uważają za dziedziczno-rodzinną, powstającą wskutek abjotrofji pierwiastków rozrostowych w linjach nasadowych.

W ostatnich czasach opisywano coraz częściej przypadki achondroplazji jak: Sougnes, Wieland, Jaroschy, Oppenheim, Lerich i Fliederbaum.

Patogeneza achondroplazji jest niejasna, niektórzy widzą przyczyny w nieprawidłowej korelacji gruczołów wkrewnych jak tarczycy (Berger), lecz leczenie tarczycą było bezskuteczne, inni znowu widzą źródło choroby w zaburzeniach przysadki mózgowej, bowiem u niektórych młodych ludzi zaburzenia przysadkowe prowadzą do zahamowania wzrostu i karłowatości (Dystrophia hypophysaria Falta i dystrophia adiposo-genetalis Lowaina).

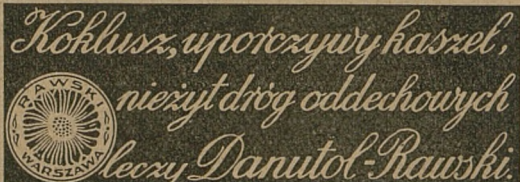

Ciekawe doświadczenie Ascoliego, który usuwał u młodych zwierząt przysadkę i powodował u nich w ten sposób zahamowanie wzrostu niezupełnie dostateczne, tłumaczy patogenezę achondroplazji.

—:O:—

Jak widać z powyższego, medycyna wewnętrzna odróżnia dwa zresztą różne pojęcia, odnoszące się do różnych schorzeń; jedno pojęcie ściśle reumatyczne w sensie zakażenia, które powoduje zapalenie na samym początku schorzenia, zajmuje tkankę mezenchymalną i prowadzi wkońcu, jako zejście spraw zapalnych do zwyrodnień w aparacie stawowym, drugie pojęcie tak zwanego reumatyzmu zwyrodnieniowego, gdzie choroba rozpoczyna się od zmian zwyrodnieniowych, która niema nic wspólnego z zakażeniem i mogąca występować niezależnie od reumatyzmu, chociaż takie sprawy należą do rzadkości. W pracy niniejszej podałem również stosunek reumatyzmu do przemiany materji, zaznaczając jednocześnie, że stosunek spraw zwyrodnieniowych reumatycznych do przemiany materji jest dziś jeszcze niedostatecznie zbadany.

ŹRÓDŁA PIŚMIENNICZE.

1. *Gudzent.* Gicht u. Rheumatismus (Berlin) 1928.
2. *H. Strauss.* Reuma und Erkältung. Berlin 1927.
3. *Umber.* D. M. W. 1926. S. 1631.

Koklusz, uporczywy kaszel,
niezbyt drog oddechowych
leczy Danutol-Rawski.

4. *Bauer.* Anaphyl. Rheumatismus. W. K. W. 1923. Nr. 14—15.
5. *Meyer-Bisch.* Z. f. klin. M. 109, 492, 1929.
6. *Morgenstern.* W. Arch. inn. M. 12, 273, 1926.
7. *Pollitzer.* M. Kl. 1914. S. 1513.
8. *Schottmüller.* M. M. W. 1929. Nr. 11. S. 445.
9. *Talalajew.* Kl. W. 1929, Nr. 3. 8. 124.
10. *Umber.* Med. Welt. 1929. S. 593.
11. *Weintraud.* Artykuł z Allegemeine Patologie. Kraus-Brugsel.
12. *Pineles.* K. Kl. W. 1908. S. 902.
13. *Pribram.* Handbuch et spec. Pathol. u. Ther. 7. 1902.
14. *Thanhauser.* Kl. W. 1929. Nr. 1.
15. *Richter.* D. M. K. 1929. Nr. 15. S. 603.
16. *Bauer.* Zt. ges. inn. Med. 1921 (Hochdruckreumatismus).
17. *Kasperek.* W. Kl. W. 1895. S. 570.
18. *Lenz.* W. Kl. W. 1929. Nr. 5.
19. *Schade.* M. M. Woch. 1919. S. 1021.
20. *Reitter.* W. Kl. W. 1928. S. 473.
21. *Stühmer.* M. M. W. 1921. S. 769.
22. *Mayer.* M. M. W. 1928. S. 1024.
23. *Löwenstein.* Kl. W. 1928. S. 1860.
24. *Lucas.* M. Kl. 1927. Nr. 44.
25. *Grudziński.* O nietypowych postaciach achondroplazji. P. Przegląd Radj. T. 2. Z. 2.
26. *Krajewski.* Przypadek chondrodystroplazji. Nowiny Lekarskie r. 1927. Z. I.
27. *Fliederbam.* Dwa przypadki achondroplazji: P. Przegląd Radjologiczny. Tom IV. Z. 3—4 r. 1929.
28. *Galewski.* Oxalemja i Oxalurja. Wiedza Lekarska. Lipiec 1930.
29. *Bauer.* Der Sogenannte Rheumatismus. Leipzig 1929.

Podał Dr. STEFAN KRAMSZTYK.

TRUDNOŚCI, ZWIĄZANE ZE STOSOWANIEM SUROWICY PRZECIWI- PŁONICZEJ, I SPOSOBY ICH UNIKANIA.

Pewne i szybkie działanie surowicy przeciwskzarłatynowej jest dziś faktem ogólnie uznanym. Jedyną jeszcze trudnością i komplikacją tej metody leczniczej jest konieczność wprowadzania do ustroju znacznych względnie ilości surowicy, a więc ewentualność wywoływania choroby posurowiczej. Stosując w ciągu ostatnich kilku lat surowicę nawet i w lżejszych przypadkach płonicy, miałem możność przekonać się, że objawy posurowicze co do swej ciężkości przewyższały przebieg samej skzarłatyny. Powstaje więc pytanie co do celowości zastrzykiwania surowicy w lekkich wypadkach. Oczywiście, że możnaby się powstrzymać od zastrzykiwania w tych ostatnich razach, gdyby nie ta okoliczność,

że, jak to w r. 1928 wykazał *Friedemann*, cały szereg lekkich w początkach przypadków płonicy, nieleczonych surowicą, ginie później wskutek komplikacyj natury septycznej. Słusznie więc wspomniany autor dowodzi, że należy dążyć do tego, aby surowica przeciwplonicza znalazła równie szerokie zastosowanie, jak i surowica dyfterytyczna.

Wielkim postępem byłaby tu możliwość ograniczenia ilości zastrzykiwanej surowicy przy zapewnieniu jej większej zawartości antytoksyny, co jednak z przyczyn natury technicznej posiada pewne granice. Również miałyby tu znaczenie zapobieganie i leczenie choroby posurowiczej.

Temu ostatniemu zagadnieniu poświęcił przed kilku miesiącami niezmiernie cenne uwagi znakomity znawca przedmiotu prof. *Bela Schick* z New Yorku. *Schick* ze względu na objawy posurowicze przeciwny jest zarówno biernemu uodpornianiu przeciwko płonicy, jak i tendencji leczenia względnie dobrotliwych przypadków szkarlatyny surowicą.

Do objawów posurowiczych, wymagających leczenia, zaliczamy przede wszystkim objawy, występujące po jednokrotnym zastrzyku w ciągu 8—12 dni i zasadzające się na gorączce, wysypkach skórnych o charakterze przeważnie pokrzywki, ogólnym obrzęku gruczołów limfatycznych i czasem bólach stawowych. Objawy te są przeważnie dobrotliwe i tylko przykre. W razie silnej pokrzywki wskazane są iniekcje podskórne roztworu adrenaliny 1‰ w ilości 0,1—0,25 cc. w odstępach

TRICALCINE

UWAPNIENIE ZUPEŁNE ORGANIZMU

otrzymuje się tylko zapomocą

TRICALCINE

Sole wapni przyswajalne

CRUŻLICA płuc i kości
 Krzywica-Zołyż-Rekonwalescencja
 Wymuszczenie organizmu
 Okres ząbkowania-Próchnica zębów
 Podczas ciąży i Karmienia
 Przy złamaniach Kóści

TRICALCINE PURE
 w proszku, tabletkach i opłatkach
 TRICALCINE
 czekoladowa
 wyłącznie dla dzieci
 TRICALCINE
 Methylarsinee
 Adrenalinee
 Fluoree
 tylko w opłatkach

Próbki i literatura na żądanie P.P. Lekarzy
 Laboratoire des Produits Scientia - 21, rue Chaptal Paris

3—4 godzinnych. Niektórzy, poczynając od 4 lub 5 dnia po zastrzyku większej ilości surowicy, stosują doustnie cefedrynę po 0,05 pro die. Wiadomo, że w celach zapobiegawczych podawane są preparaty wapniowe (Calcium chloratum, calcium gluconatum). Bolesne objawy stawowe należy leczyć unieruchomieniem, ewent. salicylatami i narkotykami.

Niekiedy, osobliwie w razie zastosowania większych ilości surowicy, można spostrzegać 3—4 wyraźnie odgraniczone od siebie okresy objawów posurowicznych. Zdaniem *Schicka* objawy te są wyrazem tworzących się w organizmie przeciwciał przeciwko różnym swoistym proteinom surowicy końskiej.

Co się tyczy intensywności i częstości choroby posurowicznej — to grają tu rolę takie czynniki, jak ilość zastrzykniętej surowicy i jej rodzaj; niektóre surowice, jak surowica przeciwpłonicza, przeciwzęczowa i pneumokowa częściej powodują objawy posurowiczne aniżeli inne surowice.

Obok wspomnianych powyżej objawów posurowicznych wielkie znaczenie posiadają symptomy, które występują natychmiast po zastrzyku surowicy — po upływie kilku sekund lub minut.

Symptomy te, polegające na ciężkich zaburzeniach układu krążenia, jak spadek ciśnienia, sinica, obrzęk twarzy, utrata przytomności, mogą czasem skończyć się śmiertelnie. Przypadki te należą na szczęście do rzadkości; bardziej łagodne kończą się wyzdrowieniem przy odpowiednim leczeniu.

Dwie grupy ludzi podlegają temu niebezpieczeństwu. Pierwsza grupa obejmuje indywiduala, które po raz pierwszy otrzymują zastrzyk surowicy końskiej. Są to astmatycy, uczuleni w stosunku do konia, dotknięci wypryskiem i in. Do drugiej grupy należą osobnicy, którzy już kiedyś otrzymywali iniekcje surowicy końskiej. Aby uniknąć tych wypadków należy uciec się do wywiadu oraz do próbnego zastrzyku śródskórnego 0,05 roztworu surowicy 1:10.

Drugim sposobem uniknięcia komplikacji jest uprzedni zastrzyk małej ilości surowicy według *Bezredki* (antianaphylaksja). Jednakże *Schick* twierdzi, że każdy lekarz, dokonywujący iniekcji surowicy, powinien mieć w rozporządzeniu roztwór adrenaliny.

„Nowe drogi leczenia płonicy surowicą“ wskazują niedawno *Friedemann* i jego współpracownicy *Schmerel* i *Lukas*. Już na I Międzynarodowym Kongresie mikrobiologów w Paryżu w r. 1930 wykazywał *Friedemann* znaczenie swych spostrzeżeń, dowodzących nieoczekiwanej zależności działania surowicy od sposobu wprowadzenia tej ostatniej do ustroju; przyczyny objawu tego nie polegają, jak się dotychczas zdawało, na różnicach w szybkości wchłaniania.

Pod wpływem teorii *Sperańskiego* o patogenezie szkarlatyny i innych chorób zakaźnych, opierającej wszystkie występujące tu objawy choro-

CREO KROGULECKIEGO

**PREPARAT KREOZOTOWO - FOSFORO-
WO-WAPNIOWY** w tabletkach keratynowanych

CREO posiada stale i ściśle dozowane chemicznie najczystsze składniki i wydatnie różni się od pozostałych krezotowych preparatów ze względu na idealną formę zewnętrzną, ścisłość dawkowania i jednolitość działania.

WSKAZANIA:

nieżyty dróg oskrzelowych, choroby oskrzeli, płuc; gruźlica.

**DO NABYCIA
WE WSZYSTKICH
APTEKACH.**

bowe na działaniu jądów bakteryjnych na mózg, *Friedemann* za przykładem autorów rosyjskich zaczął stosować surowicę dołędźwiową.

Okazało się, że w leczonych w ten sposób przypadkach płonicy udawało się szybko usunąć wszelkie objawy intoksykacji przy użyciu ilości surowicy, wynoszących dziesiątą część ilości, jaka używana bywa przy zastrzykach domięśniowych. Wpływ tej metody okazał się jednak nie tak dodatnim, jeżeli chodzi o komplikacje i chorobę posurowiczą.

Ale zarówno ze względów praktycznych (trudność wykonywania zastrzyków dołędźwiowych w praktyce), jak i z rozważań teoretycznych *Friedemann* postanowił stosować iniekcje dożylnie. Okazało się, istotnie, że i w drodze dożylniej udaje się uzyskać nader szybkie działanie lecznicze przy użyciu dziesięć razy mniejszej ilości surowicy, aniżeli to miało miejsce przy sposobach dotychczasowych. Wysypka zniknęła przeważnie już po sześciu godzinach, gdy przy zastrzykiwaniu domięśniowym błędnie ona dopiero po 24—48 godzinach. Również i ciepłota wracała do normy w większości przypadków po 6—7 godzinach. W tym samym czasie znikają wszystkie objawy toksyczne i uczucie choroby. Uderzająco mała jest liczba komplikacji, które mają naogół lekki przebieg. *Friedemann* nie może jeszcze twierdzić z całą pewnością, że w tem ostatniem działaniu występuje istotnie wpływ iniekcji dożylniej.

Pod względem praktycznym największe znaczenie posiada być może zmniejszenie liczby przypadków choroby posurowiczej, która jest około pięciu razy rzadsza przy stosowaniu tej metody.

Ilość stosowanej przez *Friedemanna* dożylnie surowicy przeciwpłoniczej wynosiła od 3—5 cc. u dorosłych, a 2—3 cc. u dzieci dla surowicy skoncentrowanej. Szybkie działanie tak małych ilości surowicy *Friede-*

mann objaśnia tem, że przy stosowaniu domięśniowem, w przeciwieństwie do dożylnego, większa część antytoksyny nie dostaje się zupełnie do krwiobiegu, lecz pozostaje związana miejscowo.

Metoda zastrzykiwania dożylnego wymaga używania wyłącznie surowicy wolnej od karbolu lub trójkrezolu, a to ze względu na działanie szkodliwe tych dodatków. Również musi być brane pod uwagę uczulenie i idjosynkrazja wrodzona na surowicę końską; przed każdym zastrzykiem dożylnym należy wykonać śródskórną iniekcję 1 cc. surowicy.

Dr. S. K.

KRZESZOWICE.

Kraj nasz obfituje w liczne uzdrowiska z wodami siarczanymi jak Busko, Solec i t. d. W niniejszej notatce chciałem omówić działanie wód siarczanych Krzeszowickich, chlubnie znanych od drugiej połowy XVIII w.

Miejscowość kąpielowa Krzeszowice leży w powiecie Chrzanowskim, a odległość jej od Krakowa wynosi 26 klm. Komunikacja kolejowa jest nadzwyczaj wygodna; zdrojowisko, znajdując się na głównej linii kolejowej, ma doskonałe połączenia z całym krajem.

Z Krakowa przychodzi dziennie 12 pociągów i tyleż wraca, a sama podróż trwa 40 minut.

Krzeszowice posiadają dwa źródła wody siarczanej: jedno t. zw. źródło główne i źródło „Zofji“.

Zdrój główny znajduje się na pochyłości góry pałacowej, niedaleko kościoła. Z właściwości fizycznych woda tego źródła odznacza się: czystością, bezbarwnością, silną wonią gazu siarkowodorowego i posiada smak kwasu siarkowodorowego, a w picciu nie jest przykra, lecz chłodząca. Ciężkość jej przy temperaturze powietrza + 12—17 Cei. wynosi + 9,75° Cei.

Co do składu chemicznego źródła głównego, to wykazuje on przewagę siarkanów. Wśród tychże najobficiej ukazuje się siarkan wapniowy i to w takiej ilości, że zaledwie kilka źródeł europejskich dorównuje Krzeszowicom pod tym względem. Po siarkanie wapniowym pierwsze miejsce zajmują: siarkan magnowy i węglan wapniowy, reszta składników znajduje się w ilości umiarkowanej. Ponieważ zaś zdrój zawiera w sobie odpowiednią ilość kwasu węglowego, kwasu siarkowodorowego oraz podsiarczanu sodowego, przeto należy zaliczyć zdrój krzeszowicki do rzędu silniejszych wód siarczanych z przeważającą ilością soli wapniowych i magnowych. Tak pod względem jakości, jak też ilości składni-

Hemoroidy

Czopki

Anusol

Goedecke

Działa przeciwzapalnie, ściągająco i dezynfekująco; łagodzi swędzenie i bóle; nie wywołuje podrażnień i działa nietrująco; nie zawiera narkotyków; działanie jest pewne i długotrwałe;

Rp. Suppos. Anusol-Goedecke Nr. XII
S. rano i wieczorem po jednym czopku

Goedecke & Co.
Chem. Fabrik u. Export-Aktien-Ges.
Berlin

Skład na Polskę:
Ed. Koch & W. Bormann, Warszawa
ul. Boduena No. 1.

Targesin

środek

**przeciwrzeźączkowy,
przeciwzapalny i przeciwropny.**

*Kolloidalny kompleks potężenia
biotczanu srebra z diacetyltannina.*

**Wenerologia. Urologja. Okulistyka.
Choroby nosa i krtani. Chirurgja. Choroby skóry.**

Goedecke & Co.
Chem. Fabrik u. Export-Aktien-Ges.
Berlin

Skład na Polskę:
Ed. Koch & W. Bormann, Warszawa
ul. Boduena No. 1.

ków zdradzają źródła krzeszowickie zupełne podobieństwo z znanymi trenczyńskimi cieplicami. Z zestawienia porównawczego wody krzeszowickiej z wodą trenczyńską okazało się, że pod względem składu chemicznego między temi dwoma źródłami różnice polegają na tem: 1) woda krzeszowicka jest zamożniejsza w składniki zsiadłe, 2) woda krzeszowicka zawiera 25% więcej siarkanu wapniowego i 5 razy więcej kwasu węglowego, aniżeli woda trenczyńska. Jedynie pod względem ciepłoty ustępują źródła krzeszowickie źródłom trenczyńskim.

Badania drugiego źródła okazały, że źródło „Zofji“ pod względem właściwości fizycznych i chemicznych nieznacznie tylko różni się od źródła głównego, a to: 1) cokolwiek niższą ciepłotą, 2) cokolwiek większą ilością kwasu siarkowodowego.

Woda siarczana w Krzeszowicach bywa stosowana wewnątrz, a picie jej uskutecznia się bądźto przy źródle głównym w budynku zwanym przez miejscowych „kapliczką pod Matką Boską“ bądź w zakładzie kąpielowym, gdzie dla wygody gości urządzone pijalnię w kurytarzu łaźniakowym. — Głównie jednak stosują wodę siarczaną do kąpieli. Zauważyć należy, że woda napełniając wannę jest równocześnie ogrzewana przez parę do żądanego stopnia ciepłoty, co wyklucza rozkład składników chemicznych wody, a co zatem idzie, nie zmniejsza jej wartości leczniczej.

Wskazania używania wód siarczanych można podzielić na szczególne i ogólne; co do pierwszych należą te, gdzie idzie głównie o działanie siarki, — do drugich te, gdzie działa woda, sposób jej użycia, ciepłota oraz inne składniki w wodzie rozpuszczone.

Z pierwszej więc grupy należy wymienić następujące cierpienia, które z dobrym skutkiem są leczone w Krzeszowicach: 1) gościec długotrwały (rheumatismus chronicus) w postaci gościca mięśniowego, skórniego, powięzi oraz okostny, gościec nerwowy, dna goścowa (arthritis) i porażenia goścowe; 2) osutki przewłoczne, wyprysk przewłoczny (eczema chronicum), łupież czerwony (pityriasis rubra), liszajec (impetigo), trądzik (acne), róża przewłoczna (erysipelas chronicum) i t. p.; 3) choroby kobiece, których podstawą jest krwistość brzucha, a więc stany zapalne macicy i jajników, zboczenia miesiączki i t. d., dalej krwawnice (haemorrhoidae); 4) cierpienia narządu oddechowego, przedewszystkiem długotrwałe nieżyty krtani, tchawicy i oskrzeli; 5) schorzenia wątroby, powstałe wskutek zboczeń w zakresie żyły bramnej; 6) zatrucia metaliczne, jak otrucie przewłoczne rtęcią, ołowne, arsenowe i miedzią. Do drugiej grupy należą: 1) zołży i krzywica (scrophulosis et rachitis), dalej próchnienia kości i martwica; 2) następstwa zranień i obrażeń, jak np. wysięki wskutek zapalenia, owrzodzenia z trudnością się gojące i t. p.; 3) choroby ner-

„CHOLEKINAZA”

H. NIEMOJEWSKIEGO

SKUTECZNIE DZIAŁAJĄ: w chorobach **WĄTROBY, KAMICY ŻÓŁCIOWEJ i ZŁEJ PRZEMIANY MATERJI.**

Literaturę i próby na żądanie WPP. Lekarzy wysyła: **LABOR. CHEM. FARM.**
„CHOLEKINAZA”
WARSZAWA, NOWY ŚWIAT Nr. 5.

wowe, zwłaszcza porażenia i nerwobóle na podstawie gośćcowej, nerwoból kulszowy (ischias), płasawica (chorea) i porażenia po udarze (apoplexia).

Położenie zakładu jest piękne, a przytem bardzo dogodne. Stary park, wśród którego znajduje się Zakład kąpielowy, jest oddalony od dworca kolejowego zaledwie o kilkaset kroków, co dla gości przyjezdnych stanowi wielką zaletę. Z jednej strony ogrody hr. Potockich, w tyle plantacje wraz z pięknym kościołem tworzą malownicze ramy dla samego budynku kąpielowego, który w r. 1923 został rozszerzony i kompletnie odrestaurowany. Ilość kabin podwojono i wyposażono w urządzenia i sprzęty, odpowiadające dzisiejszym wymogom i komfortowi tak, że pod względem urządzenia wewnętrznego Krzeszowice mogą rywalizować z najpiękniejszymi zdrojowiskami. Parter budynku zajmuje hall, gdzie znajduje się kasa i poczekalnia, oraz kabiny, na pierwszym zaś piętrze mieszczą się pokoje w liczbie kilkunastu z pełnym komfortem dla kuracjuszków. W tymże budynku ordynuje lekarz zakładowy przez ciąg sezonu, t. j. od 1 maja do 1 października. Na miejscu masażysta wykonuje przepisane zabiegi, każda kabina zaopatrzona w wygodną sofkę umożliwia odpoczynek po kąpeli, masaż, zawiązanie w koce i t. d. Jeżeli weźmiemy pod uwagę wyżej powiedziane oraz piękne położenie Krzeszowic, to musimy przyznać, że miał słuszość ich piewca, mówiąc:

Gdzie zdrowy szuka zabaw, zdrowia szuka chory,

Tam leżą Krzeszowice. Czyjeż odda pióro

Wdzięk, którym to ustronie obdarzasz naturo.

(Br. Kiciński „Dzień w Krzeszowicach“).

REFERATY Z CZASOPISM OBCYCH.

PROF. L. ADAM. *W sprawie znieczulania z punktu widzenia nowych przetworów.* (Orvosi Hetilap, 1929. Nr. 40).

Na podstawie doświadczeń na zwierzętach wypada dla chorego o wadze 60 kg. dawka maksymalna perkainy 0,6 g., t. j. 1200 ccm. roztworu 0,05%. Dla zabiegów operacyjnych nie zużywa się nawet szóstej części tej ilości.

Na samym sobie przekonał się autor o szybko występującem znieczuleniu, o nieobecności jakichbądź objawów podrażnienia lub uszkodzenia tkanek. A. wskutek tego zdecydował się na stosowanie perkainy w 70 przypadkach chirurgicznych: operacje przepukliny, wycięcia wola, zabiegi w żołądku, operacje kamieni żółciowych, operacje raka grubego jelita i t. d. Najlepszą okazała się koncentracja 0,5 na 100 w fizjologicznym roztworze soli kuchennej z dodatkiem 12 kropli roztworu adrenaliny na każde 100 ccm. płynu do zastrzyków. Fizjologiczny roztwór soli kuchennej zwykle zaprawiano 3 kroplami rozcieńzonego kwasu solnego na litr. Z początku nie dodawano adrenaliny, a także nie podawano chorym żadnych środków odurzających lub alkaloidów, później zaś zaczęto stosować powyższy roztwór. O wynikach osiągniętych autor pisze, że stale obserwowano tętno i ciśnienie krwi i nigdy nie zauważono większych odchyień od normy. Zatrzymując się na opisie poszczególnych przypadków, autor dokładniej charakteryzuje operacje wola i resekcję odbytnicy.

Minimalną ilość roztworu potrzebnego dla operacji wola jest 60 ccm., odpowiadające.

1% roztworowi nowokainy — 60 cgrm. nowokainy,

1/4% roztworowi tutokainy — 15 cgrm tutokainy, a także

1 1/2 roztworowi perkainy 1 1/2 pro mille — 3 cgrm. perkainy.

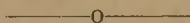
Dla celów znieczulenia parasakralnego stosunki te jeszcze bardziej się różnią:

przy stosowaniu nowokainy w 2% roztworze wypada 40 ccm., czyli 0,8 grm.,

perkainy w tych samych warunkach potrzeba 1 pro mille roztworu 40 ccm., czyli zaledwie 0,04 grm.

Przy stosowaniu tego ostatniego roztworu rozcieńczonego wchłanianie odbywa się bardzo powoli i potrzeba dla znieczulenia tak mało perkainy, że dotąd nigdy nie zauważono żadnych, choćby najniewyraźniejszych objawów zatrucia.

Perkainę najbardziej wyróżnia w szeregu innych substancyj, szybkie występowanie znieczulenia i jego natężenie, przy długotrwałem działaniu. Jak wiadomo, po uśpieniu chory, znajdujący się jeszcze w stanie odurzenia nie jest w stanie wykrztuszać. Po ustąpieniu znieczulenia miejscowego, kiedy rana operacyjna brzucha poczyna silnie boleć, chory nie może głęboko oddychać, czyli przewietrzać swych płuc. Jeżeli jednak niebolesność trwa jakie 6 godzin, to chory może się poruszać i głęboko oddychać; w ten sposób unika się w wielu przypadkach odleżyn oraz odoskrzelowego zapalenia płuc. Oprócz tego zaoszczędza się choremu wiele bólu, gdy im więcej czasu przechodzi od operacji, o tyle mniej bolesną jest rana. O ile chory leży spokojnie, rana w ciągu doby wogóle wcale nie boli. Należy przeto, zdaniem autora, starać się osiągnąć zapomocą znieczulenia niebolesność w ciągu 24 godzin. Pod tym względem perkaina otwiera nam perspektywy możliwości osiągnięcia tego celu przez stosowanie pokrewnego jej środka, lub też przez zastosowanie wyższej koncentracji. W ten sposób dojdziemy do ideału, który pozwoli nam na zabiegi operacyjne.

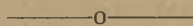

DR. HANNS LÖHR. *Leczenie stanów skurczowych w obrębie przewodu żołądkowo-jelitowego, szczególnie zaś cierpień żołądka.* (München. Mediz. Wochenschr. 1929. Nr. 45).

Autor próbował działać na bóle żołądka kwasem barbiturowym. Bardzo dobrze nadawał się kwas dwualylobarbiturowy (Dial) w małych dawkach. Badania doświadczalne na odosobnionych narządach zwierzęcych, zwłaszcza na płucach, dowiodły, że kwas ten wywiera obwodowy wpływ spazmolityczny na gładkie mięśnie. Dzięki tej własności uważał on za wskazane, zbadać działanie kwasu dwualylobarbiturowego w odpowiednich zestawieniach na stany spastyczne przewodu żołądkowo-jelitowego. Szczególnie korzystnie przedstawiały się kombinacje wspomnianego kwasu (Dialu) z atropiną i papaweryną. W ciągu trzy i pół-letniej praktyki zdołano ustalić stosunek wzajemny tych 3 leków. Okazało się, że przy małych dawkach Dialu można posiłkować się znacznie mniejszemi, niż zwykle, dawkami atropiny, co stanowi postęp w leczeniu chorób żołądka i jelit, ponieważ w ten sposób usuwają się tak często występujące objawy uboczne po atropinie.

Dialowi należy przeto przypisywać oprócz łagodnego działania narкотycznego i kojącego bóle, także i wpływ spazmolityczny na gładkie mię-

śnie. Swoiste działanie papaweryny w podobnem zestawieniu znakomicie się uzupełnia, a własności ograniczania wydzielin przez atropinę i jej wpływ depresyjny na napięcie mięśni i ruch robaczkowy łączą się w zestawieniu z wymienionemi lekami i tworzą cenny przetwórcę do zwalczania wszelkich bóli w stanach spastycznych przewodu żołądkowo-jelitowego i innych części ustroju.

JEAN REYT. *Starcze zaburzenia sercowe.* (Le progrès médical, 1930. Nr. 52).

W przeglądzie cierpień sercowych u starców autor uważa za wskazane podawanie w lżejszych przypadkach strofantu, kiedy zaburzenia przejawiają się tylko w postaci niepokoju mniejszego stopnia. Bardziej ciężkie przypadki wymagają stosowania naparstnicy lub ouabainy, przy czem jednak należy uważnie śledzić ich działanie w razie ciężkich zaburzeń miarowości. W razie niebezpieczeństwa natychmiast należy stosować olej kamforowy i koraminę, które aczkolwiek nie działają tak energicznie, to jednak działają doskonale. W międzyczasie leczenia naparstnicą celowe jest stosowanie koraminy po 40—60 kropli 2 razy dziennie.

O ile starcy skarżą się na uczucie bólu w okolicy serca, o ile stwierdza się niskie ciśnienie krwi i tętno przyspieszone, wtedy należy działać pośpiesznie dla sprowadzenia ulgi choremu. I tu również oprócz środków dla zwalczania bólów i łagodzenia kurczy, jak: morfina, azotyn sodu itd. najlepiej jest zaraz zastosować podskórną koraminę, wstrzykującą dziennie po 5—6 ampułek. W ten sposób udaje się podtrzymać działalność serca i poprawić stan ogólny.

W przypadkach bredzenia starców wypada podejrzewać powikłania sercowe wskutek zapalenia płuc; nawet gdyby nie zauważono podwyższenia temperatury i wysłuchiwanie nie dawało powodu do niepokoju. Przetwory naparstnicy wtedy są bezskuteczne i wypada stosować leki skrzepiające serce w rodzaju koraminy, która wzmacnia serce i zapobiega zagrażającemu migotaniu komór sercowych.

ESSIG. *Profilaktyka krzywicy naświetlanem mlekiem.* (Münch. med. Woch. Nr. 7 — 1931).

Na klinice pedjatrycznej w Tübingen czynione są od 2 lat obserwacje nad wartością świeżego naświetlanego mleka. Podawano je niemowlętom conajmniej 2-miesięcznym, odżywianym sztucznie. Między temi dziećmi były wcześniaki i wogóle dzieci skłonne do krzywicy. Mleko naświetlane stosowano w okresie zimowym, od początku grudnia do końca

marca. Dzieci te przedtem nie otrzymywały żadnych środków przeciwkrzywicznych. Wszystkie chętnie piły naświetlane mleko i znosiły je dobrze. Przed rozpoczęciem obserwacji sprawdzano obecność krzywicy, craniotabes, stan ogólny. W przebiegu krzywicy orjentowano się według pomiarów ciemiączka, czynionych co 8 dni. W ciągu pierwszej zimy dzieci otrzymywały mleko krowie z dodatkiem naświetlanego mleka krowiego. Następnej zimy — tylko mleko naświetlane. Wyniki leczenia w ciągu pierwszej zimy wykazują brak nasilania się krzywicy pod koniec zimy i nieznaczne jej ustępowanie. W ciągu drugiego roku stwierdzono niemożność zapobieżenia szczególnie ciężkim przypadkom krzywicy, brak natomiast nowych przypadków zachorowań.

RAU I GRUBER. *Doświadczenia z mlekiem naświetlanem i Vigantolem.* (Münch. med. Woch. Nr. 7 — 1931).

W ciągu zimy 1929/1930 przyjętych zostało na klinikę (Królewiec) 74 osesków i dzieci ze świeżą i ciężką krzywicą, ze zmianami czaszki i kręgosłupa. Z tej liczby podawano w 26 przypadkach mleko naświetlane, w 48 — Vigantol. Obserwacji doświadczalnej poddano 20 i 30 dzieci. Reszta przechodziła inne schorzenia, które mogły wpłynąć na skuteczność leczenia. Poprawę sprawdzano co 4 tygodnie, indywidualnie w każdym przypadku, przez porównanie ze stanem w początku leczenia. W tym okresie występował przyrost ilości fosforu surowicy krwi i utrwalanie się wapnia w kościach. Naświetlane mleko dawało szybką poprawę w przypadkach lżejszych, bardzo powolną w ciężkich. U dzieci zaś, które otrzymywały Vigantol, zdrowienie w przypadkach lżejszych postępowało tak samo, jak w grupie pierwszej, a dzieci ciężko chore szybko przyswajały wapń. Z powyższego wynika, że mleko naświetlane czyni zadość wymaganiom profilaktycznym, w razie ciężkich zmian krzywicznych należy sięgnąć po Vigantol.

ORYGINALNY

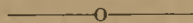
LIKIER BÉNÉDICTINE

wpływa dodatnio na trawienie

VEILCHENBLAU. *W sprawie leczenia ostrych wymiotów i biegunek u dorosłych.* (Münch. med. Woch. Nr. 7 — 1931).

W przypadkach cholery u osób dorosłych udaje się uspokoić ruchy jelit przez podanie opium. W kilku obserwowanych przez autora przypadkach objawy nasilały się tak prędko, że podanie wyżej wymienionych środków nie mogło wpłynąć na stan chorobowy, ze względu na wymioty i ciężką biegunkę. Wtedy V. wstrzyknął pierwszemu z tych chorych morfinę z digipuratem, poczem wymioty i biegunka szybko ustąpiły. W następnych przypadkach autor zamiast morfiny wstrzykiwał pantopon z podobnym wynikiem. Takich obserwacji posiada autor 6.

LANGER. *Łagodne czy intensywne leczenie rzerzączki?* (Münch. med. Woch. Nr. 15 — 1931).

Postęp w leczeniu rzerzączki może być osiągnięty przy ścisłej współpracy kliniki i pracowni. Główna trudność w zwalczaniu choroby wynika z braku nadających się do odpowiednich doświadczeń zwierząt. Dlatego postęp opiera się tylko na empirji, która wykazuje największe zalety w związkach srebrowych. Nie należy zapominać, że azotan srebra, związek czysto jonowy, dający nieograniczone odczyny z białkiem i jonami chlorowemi tkanek, może spowodować nadżerki i, wynikające stąd, zbyt silne podrażnienia. Działanie azotanu srebrowego jest powierzchowne i niszczy powierzchownie położone dwoinki, co pierwotnie wystarczało do zwalczania rzerzączki. Szkoła Neissera stała bowiem na stanowisku, że rzerzączka jest zakażeniem powierzchownem. Z tego punktu widzenia stosowano energiczne środki o powierzchownem działaniu dezynfekującym. Drażniącym działaniem tych środków tłumaczono takie powikłania, jak ropnie okołocewkowe, zapalenie gruczołu krokowego, najądrza i t. p. Jakkolwiek autor pozornie zgadza się na leczenie energiczne, woli jednak postępowanie łagodniejsze, za jakie uważa stosowanie środków nawet stężonych, lecz niedrażniących. Do takich należy Targesin.

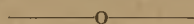
Gdy spostrzeżono, że między energicznym płukaniem cewki a powikłaniami zachodzi ścisły związek, cofnięto się do metody wręcz innej, mianowicie, zaniechano prawie leczenia miejscowego, względnie zwrócono się do środków ściągających. Jakkolwiek takie postępowanie daje wyleczenie, to po jego przerwaniu nawroty są prawie regularne.

Po tych spostrzeżeniach autor wrócił do środków miejscowych, które stosuje od pierwszej chwili zakażenia; dobiera je tak, by działały nie tylko powierzchownie, ale dezynfekowały tkanki głębsze. W okresie ostrym nie używa żadnych cewników ani czopków, jako zbyt silnie drażniących. Najodpowiedniejszym preparatem azotanu srebra jest

Targesin, wprowadzony przez Sieberta i Cohna. Jest to połączenie srebrbrowobiałkowe z estrem tanniny. Nie drażni wcale tkanek, działa dezynfekująco (azotan srebra) i przeciwzapalnie (tannina). Ostatnie działanie stwierdził autor wielokrotnie podczas endoskopji. Jednocześnie zauważył, że środek ten przenika do gruczołów i zatok, co potwierdziły badania Oeltzego i Mohrmanna. To samo stwierdził L. podczas prześwietlań cewki moczowej.

Targesin wykazuje tę przewagę nad innymi środkami przeciwwrzeczczkowymi, że daje wyniki stałe. W okresie ostrym roztwory $\frac{1}{2}$ —3% nie wywołują żadnych podrażnień, a działanie wgląb chroni przed powikłaniami. Naturalnie, jak przy każdym leczeniu, zdarzają się przypadki odporne. Jednakże i w tych wyjątkach udaje się ograniczyć infekcję do przedniego odcinka cewki moczowej i ochronić chorego przed powikłaniami. Targesin pozwala na Janet'owskie przepłukiwania przypadków gonorrhoea posterior, gdyż nie drażni pęcherza moczowego i daje szybkie wyklarowanie się moczu.

Z powyższego wynika również skuteczność omawianego środka w przypadkach przewlekłych. Szybkie usuwanie wydzieliny sprzyja leczeniu przydatków. W leczeniu zapaleń stercza i pęcherzyków nasienych L. stosuje środki uspakajające w czopkach lub podaje douwną papawerynę, ichtjol, jodek potasu; w okresie ostrym tych powikłań — kąpiele, ciepło, diatermję. Masaż przydatków stosowany jest dla celów rozpoznawczych. U kobiet i dzieci używa autor roztworu Targesin dla przepłukiwań pochwy i tamponów. Zapalenia cewki moczowej i gruczołów Bartholiniego u kobiet również szybko ustępują po Targesinie.

WÖRNER. *W sprawie leczenia hemofilji.* (Münch. med. Woch. Nr. 16 — 1931).

Zmianę w poglądach na istotę hemofilji wniosły badania Sahliego nad czasem krzepliwości krwi u tych chorych. Obok środków wpływających bezpośrednio na krzepliwość, jak calcium, żelatyna, surowica, krew

|||||
Cognac Ja-s Hennessy & Co

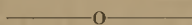
wzmacnia organizm, jest uprawniony do sprzedaży
w aptekach Ameryki Północnej

normalna, soki tkankowe i preparaty trombokinazy, obserwuje się stosowanie środków, mających zmieniać odczyny organizmu na ten proces. Najważniejszą z tych metod jest naświetlanie śledziony. Mnogość sposobów leczniczych świadczy o ich bezskuteczności. W okresie rozpoczynającej się rezygnacji w stosunku do walki z tem cierpieniem ukazał się preparat Nateina hiszpańskiego autora Felipe Llopis; preparat ten zawiera witaminy A, B, C i D, fosforan wapnia i cukier mleczny pod postacią tabletek.

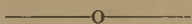
Autor podawał nateinę w przypadku hemofilji przez okres 5-cio miesięczny. Pomimo, że chory jego przez ten czas pobrał 4320 tabletek preparatu (za przeszło 700 zł.) nie stwierdzono żadnej poprawy klinicznej. Jedynie zmniejszył się czas krzepliwości krwi. Spostrzeżenie to podkreślane również przez szereg innych autorów dowodzi, że zaburzenie w krzepliwości krwi nie jest głównym momentem patogenetycznym omawianej jednostki chorobowej. Obok zaburzenia w krzepliwości istnieją chyba u hemofilików inne chorobotwórcze składniki naczyniowe. Llopis oparł leczenie krwawiaczki nateiną na analogji ze skorbutem, traktując hemofilję, jako awitaminozę. Skorbut nie jest jednak chorobą dziedziczną, a czas krzepliwości jest przytem normalny. Przy hemofilji brak jest znowu stomatitis ulcerosa i nie zjawia się, podobnie do skorbutu, tylko na wiosnę. Gdyby jednak hemofilja wynikała z awitaminozy, niezrozumiałe jest, dlaczego potrzebne są tak wielkie ilości witamin, co jest b. powikłane i kosztowne w stosowaniu.

Dobre wyniki po stosowaniu nateiny uzyskali Traum, Schlöszmann, Driels, Hoff, May i inni.

WOLFF. *Jak uniknąć martwicy posalyrganowej?* (Münch. med. Woch. Nr. 16 — 1931).

W przypadkach większych obrzęków warstwa skóry i tkanki podskórnej jest tak gruba, że wkłuta igła nie przenika do mięśnia, a wstrzyknięty salyrgan dostaje się pomiędzy tkankę podskórną a mięsień. wzgl. do tej pierwszej. Obrzęk tkanki, gorsze jej unaczynienie, zwolnione krążenie, wpływają na dłuższe pozostawanie wstrzykniętego preparatu rtęciowego, który ujemnie wpływa na obrzękłą tkankę i doprowadza do martwicy. Dla uniknięcia tak przykrych następstw autor po wprowadzeniu salyrganu wstrzykuje przez tę samą igłę kilka decygramów 2% roztworu novocainy. W braku ostatniej można z tym samym skutkiem użyć kamfory lub wepchnąć przez igłę nieco powietrza. Główna ostrożność polega na tem, by rtęć nie dostała się do kanału wkłucia.

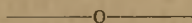
HALLAY. *Przyczynek do leczenia róży.* (Münch. med. Woch. Nr. 16 — 1931).

Działanie buforowe sody w obrębie zapalnym polega na zobojętnianiu kwasów, wytwarzanych przez bakterje i rozszerzających kapilary. Soda skuteczna jest do tej chwili póki miejsce dotknięte stanem zapalnym znajduje się w ścisłym związku z krążeniem. Wychodząc z tych danych należało sprawdzić, czy soda zachowuje wymienione działanie, jeżeli zastosować ją zewnątrznie na miejscowe zmiany zapalne. Wiadomo, że soda przyśpiesza i łagodzi przebieg oparzeń pierwszego stopnia. Autor leczył w ten sposób 3 przypadki róży i uważa tę metodę za dobrą i nadającą się do sprawdzenia na większym materiale.

JACOBY. *Zwalczanie bólów poporodowych.* (Münch. med. Woch. Nr. 18 — 1931).

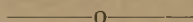
Bóle te bywają tak silne, że przypominają bóle porodowe. Wyczerpanie położnicy po urodzeniu wymaga spokoju, przyczem konieczne jest, by macica zanadto nie zwiotczała. Przystawianie do piersi w pierwszych dniach po porodzie wywołuje odruchowo skurcze macicy, które mogą być bardzo bolesne i wytwarzają nieznośny dla położnicy stan ciągłych bólów. Z tego względu niektóre kobiety przerywają nawet karmienie, co znowu ujemnie wpływa na noworodka. Bóle poporodowe są celowe, gdyż dzięki nim następuje obkurczenie się macicy; w przeciwnym wypadku zjawiają się krwawienia i trzeba podawać sporysz. Stosowanie środków kojących nie jest wskazane wobec ujemnego ich wpływu na zdolność macicy do obkurczania się i przechodzenia do mleka karmiącej. Autorka przepisuje preparat Optalidon, pochodny kwasu izobutylallylbarbiturowego, który nie przechodzi do pokarmu i łagodzi bolesność skurczów macicy.

FECHT. *Leczenie asfiktycznych noworodków Cardiazolem do żyły pępkowej.* (Münch. med. Woch. Nr. 28 — 1930).

Z pomiędzy chemicznych środków leczniczych, stosowanych u asfiktycznych noworodków, najbardziej skutecznym okazał się Cardiazol. Preparat ten używany był przez autora w 33 przypadkach asfikcji bezpośrednio po urodzeniu, w sposób następujący: bezpośrednio po podwiązaniu pępowiny wprowadzano za pomocą strzykawki do żyły pępkowej $\frac{1}{2}$ —1 cm Cardiazolu. Miejsce ukłucia zamykało się samo przez się. Noworodki sine, asfiktyczne, szybko poprawiały się po tym zabiegu. W przeszło połowie przypadków pierwszy krzyk zjawiał się już w czasie wstrzy-

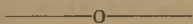
kiwania. W 40% przypadków miarowy oddech występował w ciepłej kąpeli, wkrótce po wstrzyknięciu Cardiazolu. W jednym tylko przypadku zaszła potrzeba zastosowania sztucznego oddechania i tutaj F. miał wrażenie, że Cardiazol sam mógłby wystarczyć. W przypadkach asfiksji białej stwierdzano po każdej iniekcji Cardiazolu mocniejszą i bardziej miarową akcję serca. Błady kolor skóry ustępował szybko, wskazując na poprawę w krążeniu odwodowem. W tejże postaci asfiksji podawano lobelinę, stosowano sztuczny oddech i drażnienie skóry. Środki te uwzględniane były w drugim rzędzie. Autor ma wrażenie, że bez Cardiazolu, który wpływa na poprawę krążenia, inne metody nie doprowadziłyby do pożądanego efektu. Wstrzykiwanie bezpośrednio do żyły pępkowej uważa za bardziej celowe niż np. podskórne.

PUERTA. *Leczenie nadciśnienia tętniczego Calcium - Diuretiną i Jod-Calcium - Diuretiną.* (La Medicina Ibera Nr. 483 — 1927).

Leczenie nadciśnienia wymienionymi preparatami przez czas dłuższy obniża energicznie ciśnienie i usuwa jego objawy. Dla ilustracji podane są 2 przypadki. Jeden pacjent, lat 35, chory na zapalenie nerek od 7 lat, otrzymywał prócz mleka i jarskiej diety 5 tabletek Calcium-Diuretin dziennie. Leczenie to obniżyło znacznie ciśnienie maksymalne i nieco minimalne. Prócz tego ustąpiły bóle głowy, zwiększyła się ilość wydalanego moczu, znikły obrzęki.

Drugi przypadek dotyczy 48-letniego kowala, od 22 lat chorego na kiłę Mesaortitis luetica. Chory ten nie znosił jodku potasu, wobec czego zalecono mu Jod-Calcium-Diuretin, 6 tabletek dziennie. Po 5 dniach chory czuł się znacznie lepiej. Ustąpiły zawroty i bóle głowy, taksamo ból za mostkiem i zmęczenie po wysiłkach, które zmusiły chorego do szukania porady lekarskiej. Ciśnienie maksymalne opadło do 140 mm Hg, dość znacznie obniżyło się ciśnienie minimalne. Leczenie to stosowane było jeszcze przez 10 dni. Jod-Calcium-Diuretin była w szeregu przypadków znoszona dobrze, bez jakichkolwiek objawów jodzicy i bez zaburzeń ze strony przewodu pokarmowego.

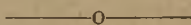
FUCHS. *Leczenie objawów podrażnienia pęcherza moczowego Diuretiną.* (Wien. Klin. Woch. Nr. 48 — 1930).

Ostatnio spostrzega się często, że niektóre postaci pollakisurji ustępują po Diuretynie. Bachrach podaje z pomyślnym rezultatem Jod-Calcium-Diuretin przy silnem parciu na mocz. Zinnerowi udało się usunąć

te objawy w przebiegu nadciśnienia dzięki dużym dawkom Diuretyny, przyczem ciśnienie uległo obniżeniu. Autor opisuje przypadek utrudnionego oddawania moczu u 60-letniego pacjenta, który przed 40-tu laty przechodził rzerzączkę. W moczu brak zmian. Gruczoł krokowy powiększony, resztek moczu w pęcherzu nie stwierdza się. Ciśnienie krwi normalne. Środki stosowane w okresie podrażnienia gruczołu krokowego, jak również 14-dniowe podawanie preparatów bromowych pozostały bez wpływu na dysurję i pollakisurję. Ut aliquid fiat przepisano 2 razy dz. po 0,5 Diuretin. 4 dni później pacjent doniósł, że pierwszego dnia po użyciu Diuretyny poczuł się znacznie lepiej, a następnie zupełnie dobrze.

Autor stosował dalej systematycznie Diuretynę w 70 przypadkach. Okazało się, że środek ten wpływa dodatnio na ustępowanie pollakisurji i utrudnionego oddawania moczu, występujących w początkowym okresie przerostu gruczołu krokowego. Objawy powyższe ustępowały zupełnie w połowie przypadków. Warunkiem skutecznego działania Diuretyny jest brak pozostałości moczu w pęcherzu (Residualharn) i infekcji tych resztek, jak również zmian zapalnych, np., przewlekłego zapalenia gruczołu krokowego. Miażdżyca i nadciśnienie nie są przeciwwskazaniem. Zapalenie pęcherza moczowego, kamień, guz lub inne zmiany anatomiczne nie poddają się leczeniu Diuretyną. Tylko w jednym przypadku zwężenia szyjki pęcherza moczowego i w zapaleniu przewlekłym pęcherza moczowego po usunięciu gruczołu krokowego Diuretyna okazała się skuteczną przy zwalczaniu przykrych dolegliwości. U młodszych pacjentów z zapaleniem gruczołu krokowego Diuretyna zwalcza objawy podmiotowe; działanie to obserwuje się również w przypadkach przewlekłych. Na leczenie Diuretyną reagują chorzy w początkowym okresie wiaǳu rdzenia z objawami pęcherzowemi. Wpływu na enuresis nocturna nie zauważono, natomiast preparat ten okazał się skutecznym u kobiet z pollakisurja e frigore i nervosa.

Autor nie wiąże działania moczopędnego Diuretyny z jego wpływem na objawy pęcherzowe; sądzi, że usuwa ona zastoinę w zakresie narządów miednicy małej przez poprawę krążenia, dzięki czemu znika źródło pobudzania do częstego oddawania moczu.

Dr. Med. Witold Mantel

praktykuje cały rok

BAD KISSINGEN, Villa Habermann, Prinzregenstr. 3.

CZOPKI HEMOROIDALNE „VARICOL”

REG. M. Z. P. № 354.

z KOGUTKIEM

PUDEŁKO 12 SZT.

USUWAJĄ STAN ZAPALNY,
BÓL, SWĘDZENIE I PIECZENIE.
GOJĄ RANKI, SUSZĄ I DEZYN-
FEKUJĄ. ZMNIEJSZAJĄ KRWA-
WIENIE I GUZY W ODBYTNICY
POWODUJĄ SZYBKIE I PRZY-
JEMNE WYPRÓŻNIENIE, NIE
ZAWIERAJĄ NARKOTYKÓW.

PROSPEKTY I PRÓBKI GRATIS.

ADOLF GASECKI i S^{WIE}

MOKOTOWSKA FABRYKA CHEM.
FARMACEUT. W WARSZAWIE.

KANTOR UL. LESZNO 41, TEL. 56-26.

UZDROWISKO ŚWIATOWEJ SŁAWY KARLSBAD

PRZEZ CAŁY ROK CZYNNE

374 M. NAD POZIOMEM MORZA

SPECJALNIE WSKAZANE

przy zachorzeniach wątroby, kamieniach żółciowych, zapaleniu woreczka żółciowego, żółtacze, chorobach przemiany materji, cukrzyca, chorobliwej otyłości, artretyzmie, chronicznym reumatyzmie, zachorzeniach żołądka i kiszek, zapaleniu błon śluzowych tychże, chronicznem owrzodzeniu żołądka i dwunastnicy, zaparciu, następstwach czerwonki, chronicznej bieguncie, zwapnieniu naczyń oraz towarzyszącym tej chorobie objawom, zachorzeniu nerek, pęcherza, gruczołu krokowego, chorobach kobiecych i dolegliwościach przekwitania, objawach następujących po chorobach tropikalnych, malarji.

ŚRODKI LECZNICZE:

16 alkaliczno-siarczanych źródeł mineralnych od 38 — 72° Celsjusza. Kąpiele i picie wód. 6 wielkich zakładów kąpielowych. Naturalne kąpiele źródlane, błotne, okłady błotne z własnych pokładów borowinowych. Kąpiele kwasowęgłowe i tlenowe. Naturalne kąpiele suchogazowe. Płukanie jelił wodą źródlaną. Kąpiele w bieżącej wodzie źródlanej. Mechaniko-terapia i hydroterapia oraz wszystkie inne środki lecznicze innych uzdrowisk.

XIII Międzynarodowy Kurs Doksztalcający dla lekarzy

ze specjalnem uwzględnieniem balneologii i balneoterapii od 13 do 19 września 1931 r.

INFORMACJE i BROSZURY

we wszystkich biurach podróży,

**w Towarzystwie „UNITAS”, Warszawa, Miodowa 10,
TEL. 294-66.**

oraz przez

ZARZĄD UZDROWISKA KARLSBAD

Karlsbadzkie naturalne wody mineralne oraz naturalna sól źródłana.

Wylączna sprzedaż:

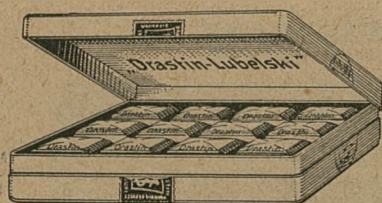
Karlsbader Mineralwasserversendung Löbel Schöffländer, G.m.b.H., Karlsbad.

Filje sprzedaży w kraju i zagranicą.

Czekolada przeczyszczająca Drastin - Lubelski

O NIEZAWODNEM DZIAŁANIU
I DOSKONAŁEJ TOLERANCJI!

POWODUJE STOLCE PAPKOWATE
NIE WYWOŁUJE UBOCZNYCH OBJAWÓW!

Czekolada przeczyszczająca
DRASTIN-LUBELSKI okazuje
jednakowo pomyślne działanie
u mężczyzn, kobiet i dzieci.

Do nabycia we wszystkich aptekach.

Literaturę i próby wysyła WPP. Lekarzom bezpłatnie:

Wytwórca, Aptekarz JÓZEF LUBELSKI w Warszawie, ul. Długa Nr. 16, telefon 709-55

UWAGA: wobec licznych bezwartościowych naśladownictw uprasza się
W. P. Lekarzy o łaskawe zaznaczanie na receptach:
„DRASTIN-LUBELSKI“

STANNOXYL

FURUNKULOZA I WSZELKIE CHOROBY SPOWODOWANE PRZEZ
STAFYLOKOKI, ANTRAKS, WYSYPKI, JĘCZMIENIE, WRZODY
KOSTNE, WRZODY NA PIERSIACH, INFEKcje STAFYLOKOKOWE
PRZY TUBERKULOZIE, ROPIENIE STAFYLOKOKOWE.

PREPARAT PRZYGOTOWANY NA PODSTAWIE
TLENKU CYN I CYN METALICZNEJ.

Laboratoires Robert et Carrière

37, RUE DE BOURGOGNE, 37 — PARIS

PRZEDSTAWICIELE:

FOGELMAN & WITTIG, OKÓLNIK 11, WARSZAWA.

Bébé Szofmana

PUDER, MYDŁO i KREM dla dzieci stosowane
od 30 lat przez pedjatrów całej Rzeczypospolitej.

Puder „BÉBÉ”

Szofmana jest z dotychczasowych najlepszą przysypką dla dzieci, usuwa niezwłocznie oprzałość, odparzenia, zaczerwienienia ciała, odleżyny, swędzenia i t. p.

Mydło „BÉBÉ”

Szofmana służy do kąpieli i mycia główki dzieciom.

Krem „BÉBÉ”

Szofmana stosuje się w przewlekłych dolegliwościach skóry i w tych wypadkach, gdy działanie samego pudru jest niedostateczne.

Laboratorium WU-EL-KA,
WARSZAWA, KROCHMALNA Nr. 87.

NA ŻĄDANIE PP. LEKARZY WYSYŁAMY PRÓBY BEZPŁATNIE.

LABORATORJUM
FARMACEUTYCZNO-CHEMICZNE

Jana Borowskiego

w Warszawie, ul. Poznańska Nr. 11

i Apteka W. BOROWSKIEGO

w Warszawie, Aleje Jerozolimskie Nr. 59

POLECAJĄ:

Verapyrin środek uśmierzający bóle głowy, zębówinne w formie proszku i w tabletek.
Działanie lecznicze jest subtelne, szybkie i pewne.

Butypirynum leczy niezawodnie wszystkie bóle nerwowe a szczególną ulgę przynosi przy schorzeniach zębów.

Tampon Thigenolowy „J. BOROWSKIEGO”

Przepisywany przez wielu ginekologów. Jest bezkonkurencyjnym środkiem przy wszelkich chorobach kobiecych.

T R E Ś Ć :

str.

1. Dr. Med. Alfred Galewski (Warszawa). Schorzenia reumatyczne i tak zwane formy zwyrodnieniowe reumatyczne, a przemiana materji 167
2. Dr. Stefan Kramsztyk. Trudności, związane ze stosowaniem surowicy przeciw-płoniczej, i sposoby ich unikania . . . 174
3. Dr. S. K. Krzeszowice 178
4. Referaty z czasopism obcych 182

REDAKTOR NACZELNY:
Dr. Med. Aleksander Krasuski

ADRES REDAKCJI:
Nowowiejska 25 m. 2 tel. 8-12-82.

WYDAWCA:
Mr. Farm. Zygmunt Sander

ADRES ADMINISTRACJI:
Złota 49 m. 2, tel. 711-55

Konto P. K. O. 19.175

Przedrukowywanie wszelkich zamieszczanych w „Therapia Nova” artykułów w całości lub części bez porozumienia się z Redakcją — wzbronione.

Druk. „Antiqua” St. Szulc i S-ka ul. Kacza 7, tel. 504-91.

FANGO DI BATTAGLIA

ZNANY NA CAŁY ŚWIAT MUŁ CIEPLICZNY, UŻY-
WANY OD DZIESIĄTKÓW LAT W LECZNICTWIE.

Wskazania:

CHOROBY: SKÓRY, MIĘŚNI, KOŚCI, STAWÓW,
UKŁADU NERWOWEGO, KOBIECE
I NARZĄDÓW PŁCIOWYCH MĘSKICH.

MUŁ FANGO

STOSOWANY JEST W WIĘKSZOŚCI PO-
WAŻNYCH MIEJSCOWOŚCI KĄPIELOWYCH
UZDROWISK I ZAKŁADÓW LECZNICZYCH
PIŚMIENICTWO WYSYŁA NA ŻĄDANIE W.P. LEKARZY

Jenerałna Reprezentacja na Rzeczpospolitę Polską

T-wo „UNITAS”

Sp. z ogr. odp.

WARSZAWA, MIODOWA 10. TELEFONY: 628-09 i 294-66.

BIOLOGICZNIE STANDARYZOWANY

KOBIECY HORMON PŁCIOWY

GLANDOFOLIN RICHTER

INJECTIONES: 1 ccm. = 40 jednostkom mysim

TABULETTAE: 1 tabl. = 100 jednostkom mysim

WSKAZANIA: Hypo—, oligo—, amenorrhoea, sterilitas, infantilismus, hypoplasia genitalis, abortus habitualis, hypermesis gravidarum, krwawienia spowodowane niepękaniem dojrzałych pęcherzyków Graaf'a, obniżenie przemiany materji, objawy nerwowe i psychiczne, spowodowane dysfunkcją lub operacyjnem usunięciem jajników, schorzenia skóry, spowodowane hypofunkcją jajników.

DAWKOWANIE: 1 wstrzyknięcie dożylnie, domięśniowe lub podskórne dziennie; 1—2 tabl. dziennie.

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE:

Pudełko 6 amp. a lccm Zł. 12.60

Pudełko 12 amp. a lccm Zł. 24.00

Rurka 10 tabletek . . . Zł. 14.00

Fabryka Chemiczna G E D E O N R I C H T E R

Tow. Akc. Budapeszt X.

Przedstawicielstwo na Polskę: B-CIA CZYŻ,

Warszawa, Mylna 11 a. Tel. 233-72